

برنجی سنه

شعبه نثر اولونور

247

نومرو : ۳۰

صاحب امتیازی :
شهبندر زاده فلبلی
احمد علمی

اداره و تحریر محلی :
جفال اوغلی جاده سنده دائره مخصوصه در .
مخابرات صاحب امتیاز ایله جریان ایتلیدر .
نسخه سی هر پرده یکر می پاره در .

۷ ذی القعدة ۳۲۸

شرائط اشتراك :
سنه لکی ۳۰، آلتی آیلنی
۲۰ غرور شر

ممالک اجنبیه ایچون :
سنه لکی ۱۰، آلتی آیلنی ۶ فراقتدر، اعلانات ایچون
اداره مأموری محمد زهی بکه مراجعت ایدیلیر .

۱۰ تشرین ثانی افرنجی ۱۹۱۰

۲۸ تشرین اول ۱۳۲۶

وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِيهِمْ لَافِقًا : إِنَّا كُنَّا لَهُمْ نَاصِرِينَ

محافظه ایدیکز. حتی بوا مر الهی به یالکز اسلامیت دکل
انسانیت نقطه مسندن ده رعایت ایدیکز زیرا بزم دینیز
دین انسانیت مذهب مدنیت در . جناب حق قرآن
حکمنده

« ولقد کرمنّا بنی آدم »

بوویریور، که مال منی : « نام عظمت و کبریا
منه قسم ایده ریز، که بز آدم اوغلری تکریم و تشریف
ایتدک. عندمو عزمده هر بری علی الاطلاق شریف
وغریزدر. « الهک تکریم و تشریف ایتدیکی آدم
اوغلری، او بشریت قارده شلری بر لرلی فصل تحقیر
ایدلر، فصل قوردلر چاقالار کبی دالارلر؛ حالوکه
بز برده دین قارده شلکی کبی بشریتک، انسانیتک
فوقده خورشید. توحیدک نورلندن قبلریمزی،
روحلریمزی ربط ایدن باغلری قیریوریز بر بریمزه
فانته صوصامش دشمنلر کبی عدو کسلیوریز ای
جاعت ! صوگ نفس وار ! جان ویرمک وار ! مزار
قرانلق مزار وار ! قیامت کونی وار ! حساب باشی
وار ! جهنم آلوری، الهک اومدهش زندانی وار !
دساده فالتق یابان آخرتدنه اولوک بولماز !

بربریزه صاریله لم . انسانجهسه یاشامق ایسترسهك
قاردهش اولدیغیزی بیله لم . برباش ، بروجود اوله لم .
حر ، مسعود یاشامق ، دشمن قلیجی الله دوشوب
کونکدن الحق اولماق ایسترسهك وطنمزی مالزله
جانمزه محافظهسه چالیشه لم ! ایشته بزه بونلری امر
ایدیور . سوزلرك اَك کوزلی اللهك امرلریدر .» دییور .
حتی خطبه بعض احوال فوق العادهك الجاسیه
جمعهك غیر کونلردهده اوقونه بیلیر .

تہکم جناب خطیب الانبیا علیہ الصلاۃ والسلام
انندیمز حضر تلمی مغایر شریعت بعض شروطک التزام
اولوندیفنی سمع هایون رسالت پناه اعظمیلرینہ واصل
اولحجہ منبر سعادتملری تشریف بویور اراق» ماہال اقوام

— سویلہ مم .

— نیچوں؟

— ۱۴ درجه اشارتی ویردی ، مساویکنز !
— دیمک نیم سویلدیکی اكا سویلدىك.

— البتہ سو یاد م، فصل کہ آنک سو یاد کریں دہ
سو یاد چکم .

— سو يله جكسك.

— خاں، ممکن دکل مکر کہ ...

—اوت، کوش. «چو جوق بوسوزی ایسیدر ایستمز
خارق العاده برشی طویمش کچی بکزی صارردی
ینه رعشه کلدی، دیز باغلری جوزیلدی. اولادیز
فی دوشدی، سکره سجده قاپاندی. قالدینی وقت
لرندن ساکتانه یاشلر آقیدینی کوریلیوردی. حسن
دی، «چو جوق دیدی که :

— پدرم، عمو جهرلم، ایکی قارداشلرم تیغ انتقامه
ایلدیلر، هپسی میدان سیاستده قتل ایدیلدیلر. فعالیتلری،
رزاری، انتقاملری بکا میراث قالمشدی. اون سندرد
کون فعالیت زماننک ورودخی بکلنکنده ایدم. هر کون

يُشترطون شروطاً ليست في كتاب الله؟ الحديث !
 بخاري : جلد ۳ ص ۱۸۴ خطبة جليله لرياه
 فاعلارنى تشخيص وتشهيراتكمسزين توبيخ وتكدير
 بويور مشار .

مفتی فخر الدین

[صوکی وار]

عالم اسلام

کاشغر تورکاری

حاجیلر قافله قافله عثمانلی پاختنه مواسله باشلادی،
« کاشغر » تورکلر ندن متشکل بر قافله اداره خانه مزه
کلدی ، تورکلک عالمنک جنوب شرق سنک متپاسنده
بولونان بوقارد اشلر مزك مقام خلافته ، دپانته وملت
برلکنه اولان رقت آور غایت صاف ارتباط و مودت لری
زه حق طاعتی تأثر لر و یردی . . . . .

بوتون مسلمانلارک خلیفەسی ، بوتون تورکلرک
خاقانی ، اولان پادشاهمیزک یوزنی کورەبیللرک ، کاشفرە
عودتندە هرکس تهاکت وعادتا عشق ایله کوزلرینی
اویدلکری سوبەدکری وهیسی آیاغە قالقوب آلرینی
کوکس لرنه قویارق بزم آمیزمزد ، خلیفەمزد .
دیدکری وقت ، بوقان و دین قارداشلرینی جمع ایدن
محیطده اویله برسیاله لطیفه ومهیبه اخوت بارقه تالاولماغه
باشلادی که یوردکرمزی طولدران احتساستی ارتق
هیچ بریز کیزله که موفق اولما یزق هیز بر برمرزی
دراغوشه وحیحقر قنرله اغلامنه قویولدق .

قارداشلار مەزك استرحامى

انسانی مصاحبت و کاشفان قارداشلر بعض
استرحامند بولونديل و : بولوايشلرمز خليفه
اسلامك كوش شوكتة اسماع ايله « ديه يالوارديلر،
اشته زده بوقارداشلر مركز استرحاماني عثمملوكانه

اخشام یاس ایله ختام بولوبوردی، زرارئیس اعظم اورطده یوق ایدی. شمعی سزی کوردم، هرشیئی آکلادم. آرق سکوت دوری کجی، آه نه قدر مسرورم [بلندن برخنجر عریان چقاروق :] امرایت، بوخنجر نه قدر سینه دله جکدر، بیلهک! ای رئیس مقدس! هر سینه دن قان آقدجه روحم اوقانی نه بویوک رلذتله الحاحه جکدر.

ای رئیس اقدس ! بنم کوثرم دشمن فانیدر. حسن
بوغریب چو جانی حیرتله دیکلیوردی ، چو جوق دوام
استدی :

— ای رئیس اعظم! هنوز اون طقوز یاشندیم
اون آلتی کوریدیورم، فکر آ ایسه بلکه قرق یاشندیم
مرتبه ۱۲ درجه ایسه ده ۱۴ درجه نك کافه اسرارینه
واقفم. اسمم کیا بزرک در، طوغدینم کوندنبری جمعیتک
منسوبیم»

حسن، کیا بزرگی فوق الحد تحسین ایدیوردی .
در عقب مرتبه سنی ۱۴ درجه یه چیقاردی و کندوسنی
خصوصی بر مأمور نصب استدی . تاربخده حسن

ایصال. ایدیورز .

چین حکومتی یالکز کاشغر خطه سنده [۱۰,۰۰۰] دانه مکتب آچش . یالکز چینلارده حسن ملتپرستی مرتبه افراتده اولدیندن مکتبلرده چین لساندن باشقه لسان ایله تدریسه مساعده ایتدکبن ماعداتورک طلبه یی دخی چین عاداتی موجبجه معلمله سجده ایتمک مجبور ایدیورمش . ایسته قاردرلرمز ک شکایتی شو نقطهده . کاشغر تورکلری معارفه قارشی یوبوک برانجذاب و محبت بسله یورلر . بوکانه قدر سهوینسه ک یری وارد . صوکراده لسانلری غیب ایتمک ، لسان دینیلری اولان عربجه ییده اوکریمک وهله انسانه سجده ایتمک ایستورلرکه بوده شایان تقدیردر .

طرف عالی، خلافت‌نهای دن برنامۀ هایون یا زیلوب‌ده
برهیت مخصوصه ایله چین فغفورینه اسبال و کاشغر
مسلمانلرینه‌دها مساعدبولونیلیماسی اشعار بویوریلسه،
بك متفكر و سیاسي دوراندیش اولان چین زبائنك
بولتماسی رويجه شتابان اولاجقلى شه سزدر. بويوسيله
ایله ایکی حکومت آرهنده شایان نمونیت و نتایجی
نمره‌ی مناسبات دخی تأسس ایده‌جکی محققدر. شو
معروضاتی حضور پادشاهی‌یه تقدیم ایتملرخی شیخ الاسلام
افندی حضم تارندن رجا ایده‌رز.

— 23 —

وادی حکومت اسلامیہ سی

وادی حکومت اسلامیہ سنک فرانسه بویوندیر۔
یقدن قورتولادیغی و فرانسه مفروزدرلرینک جزایر
جنوبه قدر رجعت استدکاری اولجه یازمشدق .

بوده‌ده فرانسه « وادای » ی تکرار استیلا
ایچون قوتلی بر مفروزه سوق ایتشدی. ایتانیدن آلیان
تلق ایلد که رده بومف زدهده محو ایلشدیر .

و ادای حکومت اسلامی، دهاییوزلرجه استیلا

صباحدن مكره دهشتی برنام برافان كیل. بزرگ بوجو -
 جقدر . بوندن مكره قبور شيخك كیل. بزرگ محاوره سی
 حسنك معلومی اولدی ، زیاده سیله مراق ایتدی ، كندی معا.
 ملائنه قاریشان بو آدمی هر حالده آكلامق لازم ایدی . كیل. بزر
 كداوخی ، كیره جگی قوی و سائر خصوصاتی بیله برد كدن
 مكره شیخی تمقیه مأمور ایتدی . . . نظام المللك
 سافر لری اخشامه قدر كلوب كیتدیلر . شاه وزیر
 اعظمه كیتمش ایتدی ، حسن و عمر خیام او كیجه طهامه
 آلقو نیلیدیلر . يك صفره سنه اولطور دقلری وقت قبور
 شخده رار ایدی .

✱ ✱
✱

قبور شیخ نظام الملک بوانسانی موجب مراق
اولدقدن ماعدا جمعیت منسوبیتی ۱۴۰ درجه به خصوص
اشارت لر و یرمسی حتی تلاشه دوشور مش ایدی. حسن
بودرجه بی حائر اعضایی تمامیه بیلوردی و مرکزده
شوق الاهدن باشقاسی یوق ایدی. آنلر آرمسند. بویه
قبور و طوپال و بلکه تک کوز کیمه بولنیوردی. حسن
چور با ایچیلر کن هم بولاری دوشونئور و همد شیخی

بوندن سوکرا جناب غوث بر جوق نصاب عارفانه
ایراد بووریور، و بجای عمومین خصوصه، متجلی دن
مظهره، رایشدن مرآت نقل کلام بووریور. یعنی
انسان کاملک مظهریت علیانی ایراد ایله دیور.

دیکفیک ماقدمار فی ظلمه انه،

علی صورة الرمحی آدم واقع.

« آدمی کندی صورتی اوزره خلق ایتدیکنه
داثر اولان آیات کریمه سکا کافیدر، یعنی آدمده کی
مظهریت کریمه بی بیلمه ایچون کافیدر. »

دلرلم یکن فی ربه آدم،

لا سجد الا للهک رهی موضع.

« اگر وجه آدم انجلالکاه انوار ذات اولماسیدی
هیچ ملکر اوکاخضوع ایله سجده ایدرلمی ایدی. »
جناب پیرویت ده ملائکه ک آدمه ایتدیک سجده نک
حقیقته نه جناب کبریا به راجع اولدینی بیان بووریور،
شوقادار که ارباب حجاب و ظواهر سجده کیفیت، جناب
حقندن صادر اولان امره ارجاع ایله تأویل ایتدیکری
حاله جناب غوث بو سجده نک حقیق عینی اولان
مظهریت آدمیه اولدینی بیان ایله حقیقی ماجرای
بیان بووریور. دیک که منتهای سریدیع وجه کریم
آدم قبله کاه حقیقی اولوب اونده تجلی نما اولان نور.
بی لون بی شان یعنی تجلی رحان مستجوددر.

ولر هاهرت عین الیوس وهر،

علی آدم لم یعص وهر مطارع.

« اگر ایلک کوزلی آدمک وجهی یعنی دیدار
آدمک جلوه کاه بولوندینی اسرار و بدایی کوره بیلمهیدی،
عصیان ایتز و اطاعتده قابل ایدی. »

بوییت دخی یک مفیدارد. فی الواقع عزازیل
جناب حق، بلاصقات یعنی عیای مطلقیتده انکار
ایموردی، بالعکس ذات احدیتی اقرار و دائعاعات
ایلیوردی، لکن بوقادار زهدینه رغماً بحسب المرفه
شرک خفیده قالمش اولدیندن آدمک مظهریت حقانیه سنی
ومظهر اولدینی جلوه توحید و خدائیتی کوره مدی،
صاندی که جناب حق ذاتندن بر غیرینه سجده ایتک
ایچون امر ایلیورد. بوقفدان معرفتی عزازیل ده کی
عزت نفسانیه نک عصیان و اختلالی موجب اولدی،
آدمی استرقاب ایتدی. بیلمدی که استرقاب ایتدیک
آدم دکل، بالذات حقدر و بوجهی یوزندن وحدانیت
ذوقندن ایداً مهجور قالدی.

بر عارف بی نظیره ملازمت ایتدیکم صیرالده
بوحبندن آچیلش ایدی. آدم دیدکجه کوکلم بر آدم
مراد ایتدیکندن کشف قلوب اولان مرشدعارف :
بر کون جناب موسی حال نیلآزده عجا بندن باشقه
کلیم الله وارمیدر، دی به دوشومیه سیله کوزوندن
حجاب مرتفع اولمش و لایحی طوره سینالرده لایحی
موسی لک : رب ارنی. ... نیازیله دعا ایتدیکنی
کورمش. بوورمش ایدی.

بونکله عوالمک و تجلیات آدمیه نک لایحی اولدینی

عرض و بوتشکرلرده افکار عمومی اسلامیه نک ترجایی
اولدینغیزی کمال افتخار ایله بیان ایدرز.

جمالیز

دار الشفقه

و

محروم شفت قالان وطن یاوروری

یکرمی بش اوتوز ملیون مسلمانله مسکون وطن
عثمانیه انجق اوج بش ایتخانله و قوجه یاتخده بریحک
دارالشفقه وار. لکن مصارفک قسم اعظمی عمار
و واردات مخصوصه ایله تأمین ایدیلان بویتملر و غیریلر
ملجای اوقدر آز همت کورمشدر که بوسه یک محدود
برمقدارده طلبه قبولنده مکتب اداره سی مضطر
قالمشدر.

بو اوکسوزلر پناهه روی حزینی چورروب
کلن نیجه اوکسوزلر، بیچارلر سوقاقلرده قالمشدر.
تاسوما تریه قدر، عالم اسلامک هر کوشه سندن کلن
برطاقم بیکسر، وطن عثمانیک هر کوشه سندن امید
فیض و قبول ایله قوشان یتملر، اک قاتی یوره کلری
ایریده جک بر حال سفالنده قالمش و چوغی خایب و خاسر،
ماواسنه عودت ایتشدر. لکن ماواسنه دونمک
وساطتندن ده محروم اولانلری و حالا سوقاقلرده دولا.
شانلری وار.

بوسیه مبنی معارف نظارتنه مراجعت ایتدک،
بودجه سنه [۱۴۰۰۰۰۰۰۰] غروش محتاجین معاشی
قویان بو عالیجناب ملک، یکانه مؤسسه شفقنده ده
بش اون یتیم بسلامک ایچون پاره سی اولدینی بیایدیکمزدن
ناظر افندی حضرتلرینه ده الی طلبه نک قبولی
ایچون ایجاب حاکم اجراسنه عیانتلری یالواردق.
رجامن اسعاف ایدیلدی، یعنی مکتب هیئت اداره.
سنه برتدکره یازیلدی. شیمدیک امید ایلیورد،
بکلیور و امیدمک بوشه چیقار یاماسنی حکومندن
رجا ایلیوروز.

ادبیات مصوفانه

غوث اعظم جلی نک

قصیده عینیه سی

غوث اعظم حضرتلرینک بویتمده نیجه کونلر
فانده لی محبتلر ایچون زمین اولاجق بویوک نکته لر
وار. بونطق عالی نک دریای ذوقده مستغرق بولوندیغم
صیراده حقه مانع اولان حجابک حقیقی نه اولدینی
کندی کندی صودرم، کوکلدن ایله جواب کلدی که :
حجاب رؤیت، حجاب عین، شاهدک شهودنی تنلیط
ایدن « ظن » ندن یقی خیالی برکثافتدن باشقه برشی
دکدر.

مفرزه لرینی محو ایده جک وسائط اساسیه بی حائرر.
بووادی مسئله نک ابتدای ظهورنده بویوک راجحی
« حکمت بحرینک اوهمانه کوله رم ... دیمشدی.
وقسنز کولمک آبی برشی دکدر. فرانسلرک : صوک
کولن، آدم عقلی کولر، ضرب مثلی برفرانسزک
اونودیشی ایسه اصل کولونه جک شیلردندر.

افریقا عالم اسلامی

و

شیخ الاسلام افندی حضرتلرینک یکی بر وعد جیلاری

فرانلواسنده « سبجه » آدی ناحیده اباعن جد
تحصیل و نشر علوم ایله مشغول اولادحضیری « نامیه برقیله
واردر. بوقیله افرادی ایچنده سیدی عثمان الحضری،
سیدی محمد بن عثمان الحضری کی علمای بنام و سیدی
مختار بن سیده کی مشایخ عارفین واردر.

فرانلواسی، افریقا عالم اسلامیه نقطه تماس
اولدینی ایچون فوق الحد مهمدر. و شیمدی اوراده
حیثی و غیرتلی بر متصرفز وار. و قیله سبجه قریمه سی
بر دارالفنون اسلامی حکمنده ایش، بورنو، آبر،
زندر، توات کی صحرا و سودان مملکتلرندن اورایه
برای تحصیل جوق طلبه کلیمش. هیات که بویوک
فران عظیم بر بیاباندن عبارت اولدینندن شیمدی نه
مدرسه قالمش ونده طلبه.

رسمی و خصوصی مراجعات متوالیه نتیجه سنده
فرانلواسی مرکزی اولان « مرزق » قصبه سنده
وقیله منفیلرک تأسیس ایتدیک مکتب ایچون [۱۵۰۰]
غروش معاشله بر معلیمین معارف نظارتی و عداایش
ایدی.

فرانه حالا معلیم کیمدیکی توالی ایدن شکایاتدن
آکلاشیلماسی اوزرینه معارف نظارتنه مراجعت ایتدک.
ناظر افندی حضرتلرینک امرلری اوزرینه اجرا
ایدیلان تحقیقاتده فران مکتبی معلمی معاشک باشقه
برره تخصیص ایدیلدیکی آکلاشیلدی ....

بز ایسه، سبجه بر دارالفنون اسلامی کشادی
ایچون استرحامه کیمشدرک ! ناظر افندی معاش
میحونک یکدن تخصیص چاره لرینه باقیلاجنی یولنده
بر وعد آلدندن سوکرا شیخ الاسلام موسی کاظم
افندی حضرتلرینه مراجعتله افریقای عثمانی دارالفنون
اسلامیه سی ایچون معروضانده بولوندق.

مشار الیه حضرتلری معروضاتمی تمامیه حسن
نلقی و اجرای ایجابی وعد و معلومات مفصله و تحریریه
طلب ایتدیلر. بو طلب یرینه کتیریشدر.

افریقا دارالفنون اسلامینک اهمیت اوقادار بویوکدر که
بوایده سوز سوبله مکی زائد بولوروز. و شونکله
مقخرز که منفعت دین و ملت یولنده سوبله ن سوزلری
قدیر ایدیه جک بر شیخ الاسلامه مالکتر. فضیلت آب
شیخ الاسلامزه تشکرلر ایلر و کندیلری اظهار عیانندن
اوصاف عاده بزمه دیلزدن تشکرک اکسلیمه جکنی